

QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG HỌC TẬP CỦA HỌC SINH NGƯỜI DÂN TỘC THIỂU SỐ Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ HUYỆN HƯỚNG HÓA, TỈNH QUẢNG TRỊ

Nguyễn Văn Tý - Trường Tiểu học - Trung học cơ sở Hướng Việt, huyện Hướng Hóa, tỉnh Quảng Trị

Ngày nhận bài: 15/7/2019; ngày chỉnh sửa: 22/8/2019; ngày duyệt đăng: 28/10/2019.

Abstract: Managing learning activities is one of the important measures to improve the learning quality and efficiency of students in general and ethnic minority students in secondary schools in particular. The article analyzes the current situation of managing the learning activities of ethnic minority students in secondary schools in Huong Hoa district, Quang Tri province, and then we propose some management measures to improve the learning efficiency of ethnic minority students in secondary schools in the area, contributing to improving the quality of education in mountainous districts.

Keywords: Management, learning activities, ethnic minorities, student, secondary school, Huong Hoa, Quang Tri.

1. Mở đầu

Trong những năm qua, Đảng và Nhà nước ta đặc biệt quan tâm phát triển nguồn nhân lực đối với đồng bào dân tộc thiểu số (DTTS), miền núi thông qua các văn bản của Quốc hội, trong đó có Nghị định số 05/2011/NĐ-CP ngày 14/01/2011 về công tác dân tộc [1], Quyết định số 449/QĐ-TTg ngày 12/3/2013 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chiến lược công tác dân tộc đến năm 2020 [2]. Nhờ đó, đời sống của đồng bào DTTS được nâng lên đáng kể, cơ sở vật chất kỹ thuật được đầu tư đúng mức, giúp họ có cơ hội tiếp cận với tri thức của quá trình hội nhập.

Hướng Hóa là một huyện miền núi của tỉnh Quảng Trị, đời sống của đồng bào dân tộc còn nhiều khó khăn nên việc học tập của học sinh (HS) người DTTS chưa được quan tâm đúng mức; chất lượng phổ cập giáo dục trung học cơ sở (THCS) ở nhiều nơi còn hạn chế, tỉ lệ lưu ban và bỏ học vẫn còn xảy ra. Bên cạnh đó, hiệu quả công tác quản lý (QL) hoạt động học tập (HĐHT) của HS người DTTS ở các trường THCS trên địa bàn huyện Hướng Hóa còn chưa cao. Do đó, tăng cường QL HĐHT của HS người DTTS ở các trường THCS là một trong những yêu cầu được đặt ra cấp thiết nhằm góp phần nâng cao chất lượng học tập cho HS ở các trường THCS trên địa bàn huyện miền núi vùng cao biên giới này.

2. Nội dung nghiên cứu

Để tiến hành nghiên cứu thực trạng QL HĐHT của HS người DTTS ở các trường THCS huyện Hướng Hóa, chúng tôi đã sử dụng phương pháp điều tra bằng bảng hỏi là chủ yếu; đồng thời, sử dụng kết hợp các phương pháp phỏng vấn, xin ý kiến chuyên gia và thống kê toán học. Thời gian nghiên cứu từ tháng 01 đến tháng 8/2019.

Đối tượng khảo sát gồm 40 CBQL, 30 giáo viên (GV) và 250 HS ở các trường THCS huyện Hướng Hóa (Trường THCS Khe Sanh; Trường THCS Lao Bảo;

Trường THCS Tân Hợp; Trường THCS Tân Liên; Trường THCS Tân Lập; Trường THCS Tân Long; Trường THCS A Túc; Trường THCS Thuận; Trường THCS Húc; Trường THCS Hướng Tân; Trường Phổ thông dân tộc bán trú THCS Hướng Phùng; Trường Phổ thông dân tộc bán trú Tiểu học & THCS Hướng Sơn; Trường Phổ thông dân tộc bán trú Tiểu học & THCS Hướng Lập; Trường Phổ thông dân tộc bán trú Tiểu học & THCS Hướng Lộc; Trường Tiểu học & THCS Tân Thành; Trường Tiểu học & THCS Hướng Việt; Trường Tiểu học & THCS Hướng Linh; Trường Tiểu học & THCS A Dơi; Trường Tiểu học & THCS A Xing; Trường Tiểu học & THCS Xy).

2.1. Thực trạng hoạt động học tập của học sinh người dân tộc thiểu số ở các trường trung học cơ sở huyện Hướng Hóa, tỉnh Quảng Trị

Hiện tại, số lượng (SL) HS là người DTTS tại huyện Hướng Hóa là 3.761 em, chiếm tỉ lệ 57,54% tổng số HS THCS trên địa bàn. Do đặc thù ở vùng miền núi, biên giới, HS người DTTS ở các trường THCS huyện Hướng Hóa phần lớn xuất thân từ gia đình thuần nông, đồng con, cuộc sống còn nghèo; vì vậy, ngoài giờ đi học, HS còn lao động giúp gia đình nên việc học và làm bài tập ở nhà rất hạn chế. Đa số các em có ý thức tổ chức kỉ luật, ý thức học tập và rèn luyện tốt, tự giác, tích cực tham gia các hoạt động tập thể. Nhiều em có động cơ thái độ học tập, rèn luyện đúng đắn, có ý thức tự học tập ngoài giờ lên lớp dưới sự hướng dẫn của GV chủ nhiệm, GV bộ môn, đặc biệt là những HS cuối cấp.

Tuy nhiên, do đặc thù vùng, miền nên trình độ nhận thức, chất lượng học tập, kĩ năng sống, sự năng động và sáng tạo trong các hoạt động giáo dục... của HS các trường THCS trên địa bàn huyện Hướng Hóa còn nhiều hạn chế. Tỉ lệ HS người DTTS đạt HS giỏi

Bảng 1. Kết quả đánh giá phân loại học tập của HS người DTTS tại các trường THCS trên địa bàn huyện Hướng Hóa năm học 2018-2019

Xếp loại học lực									
Giỏi		Khá		Trung bình		Yếu		Kém	
SL	%	SL	Tỉ lệ (%)	SL	%	SL	Tỉ lệ (%)	SL	Tỉ lệ (%)
135	3,59	955	25,39	2.606	69,29	64	1,7	1	0,03

(Nguồn: Phòng GD-ĐT huyện Hướng Hóa)

toàn diện thấp, tỉ lệ HS có hạnh kiểm trung bình, yếu và HS có học lực yếu vẫn còn cao. Chất lượng giáo dục của HS người DTTS chưa đồng đều giữa các trường, chưa đáp ứng được đầy đủ các yêu cầu đổi mới và nâng cao chất lượng giáo dục (bảng 1).

2.2. Thực trạng quản lý hoạt động học tập của học sinh người dân tộc thiểu số ở các trường trung học cơ sở huyện Hướng Hóa, tỉnh Quảng Trị

2.2.1. Thực trạng nhận thức của cán bộ quản lý, giáo viên và học sinh về vai trò, tầm quan trọng của quản lý hoạt động học tập của học sinh người dân tộc thiểu số (bảng 2)

Kết quả khảo sát ở bảng 2 cho thấy, hầu hết các khách thể đều khẳng định vai trò và tầm quan trọng của việc QL HĐHT của HS người DTTS. Có tới 84,38% đánh giá ở mức cao nhất, mức “Rất quan trọng”; mức “Ít quan trọng” và “Không quan trọng” chỉ chiếm tỉ lệ rất nhỏ, lần lượt là 4,69% và 1,56%.

2.2.2. Thực trạng quản lý hoạt động học tập trên lớp ở học sinh người dân tộc thiểu số

Kết quả khảo sát ý kiến của 40 CBQL, 30 GV và 250 HS ở các trường THCS huyện Hướng Hóa về thể hiện ở bảng 3:

Bảng 2. Nhận thức của cán bộ quản lý, GV và HS về vai trò, tầm quan trọng của quản lý HĐHT của HS người DTTS

Đối tượng khảo sát	CBQL		GV		HS		Tỉ lệ (%)
	SL	Tỉ lệ (%)	SL	Tỉ lệ (%)	SL	Tỉ lệ (%)	
Mức độ							
Rất quan trọng	40	12,5	30	9,375	200	62,5	84,38
Ít quan trọng	0	0	0	0	15	4,7	4,69
Quan trọng	0	0	0	0	30	9,4	9,38
Không quan trọng	0	0	0	0	5	1,6	1,56

Bảng 3. QL HĐHT trên lớp của người DTTS

QL hoạt động chính khóa	Thực hiện						Kết quả thực hiện					
	Có		Không		Tốt		Khá		Trung bình		Chưa đạt	
	SL	Tỉ lệ (%)	SL	Tỉ lệ (%)	SL	Tỉ lệ (%)	SL	Tỉ lệ (%)	SL	Tỉ lệ (%)	SL	Tỉ lệ (%)
Thời khóa biểu học chính khóa	313	97,8	7	2,2	279	87,2	29	9,1	12	3,8	0	0,0
QL của GV bộ môn trong tiết học chính khóa	285	89,1	35	10,9	232	72,5	46	14,4	34	10,6	8	2,5
Tinh thần, thái độ học tập của HS ở trường trong giờ học chính khóa	272	85,0	48	15,0	133	41,6	44	13,8	140	43,8	3	0,9
Ban Giám hiệu kiểm tra tình hình học tập của HS	248	77,5	72	22,5	210	65,6	27	8,4	76	23,8	7	2,2

Các hình thức học tập trên lớp như học bài mới, ôn tập, bài tập, kiểm tra, thực hành	300	93,8	20	6,3	156	48,8	49	15,3	53	16,6	62	19,4
Ban Giám hiệu và thầy cô nhắc nhở HS về động cơ, thái độ học tập	267	83,4	53	16,6	186	58,1	38	11,9	96	30,0	0	0,0
Tập thể lớp có tinh thần đoàn kết, giúp nhau trong học tập	193	60,3	127	39,7	131	40,9	34	10,6	139	43,4	16	5,0
Việc phát động và thực hiện xây dựng nhà trường theo tinh thần “trường học thân thiện, HS tích cực”	257	80,3	63	19,7	232	72,5	31	9,7	54	16,9	3	0,9
HS hứng thú với nội dung học tập, có phương pháp và kết quả học tập	142	44,4	108	33,8	111	34,7	41	12,8	92	28,8	6	1,9
Việc chuẩn bị dụng cụ, tài liệu học tập của HS việc thông báo đề HS chuẩn bị và kiểm tra của nhà trường	162	50,6	88	27,5	102	31,9	49	15,3	83	25,9	16	5,0
Ý kiến khác...	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0

Kết quả khảo sát ở *bảng 3* cho thấy, các nội dung liên quan đến công tác QL HĐHT trên lớp của HS người DTTS ở các trường THCS huyện Hướng Hóa, tỉnh Quảng Trị đều được CBQL, GV và HS đánh giá cao, được thực hiện tương đối nghiêm túc. Về kết quả thực hiện ở từng nội dung cũng được đánh giá chủ yếu ở mức độ “Khá” và “Tốt”; trong đó, đáng lưu ý là việc xây dựng và triển khai việc thực hiện thời khóa biểu học chính khóa được tiến

hành đều đặn, thường xuyên, nghiêm túc và được đánh giá ở mức độ cao nhất với 279/320 phiếu đánh giá mức độ hiệu quả ở mức “Tốt” (chiếm 87,2%), chỉ có 12/320 phiếu đánh giá ở mức độ “Trung bình” (chiếm 3,7%).

2.2.3. Thực trạng quản lý hoạt động học tập ở nhà của học sinh người dân tộc thiểu số

Kết quả khảo sát ý kiến của CBQL và GV về nội dung này thể hiện ở *bảng 4*:

Bảng 4. QL hoạt động tự học của HS người DTTS

QL hoạt động tự học	Thực hiện				Kết quả thực hiện							
	Có		Không		Tốt		Khá		Trung bình		Chưa đạt	
	SL	Tỉ lệ (%)	SL	Tỉ lệ (%)	SL	Tỉ lệ (%)	SL	Tỉ lệ (%)	SL	Tỉ lệ (%)	SL	Tỉ lệ (%)
Lập kế hoạch QL tự học của HS	56	80,0	14	20	45	64,3	14	20,0	5	7,1	6	8,6
Phân công GV QL, theo dõi giờ tự học của HS	58	82,9	12	17,1	48	68,6	11	15,7	7	10,0	4	5,7
Kiểm tra tinh thần, thái độ, tình hình học tập của HS trong giờ tự học	55	78,6	15	21,4	35	50,0	20	28,6	10	14,3	5	7,1
Hướng dẫn phương pháp tự học cho HS	57	81,4	13	18,6	25	35,7	32	45,7	9	12,9	4	5,7
Ý kiến khác...	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0

Kết quả khảo sát ở *bảng 3* cho thấy, phần lớn CBQL và GV đều khẳng định có thực hiện các nhiệm vụ liên quan đến hoạt động QL tự học của HS trong trường, như: Lập kế hoạch QL tự học của HS, Phân công GV QL, theo dõi giờ tự học của HS, Kiểm tra tinh thần, thái độ, tình hình học tập của HS trong giờ tự học, Hướng dẫn phương pháp tự học cho HS... Kết quả thực hiện các nội dung hoạt động này cũng được đánh giá tương đối tốt, từ mức “Khá” trở lên chiếm tỉ lệ lớn. Tuy nhiên, cũng còn một số ý kiến thẳng thắn nhìn nhận, việc thực hiện các nội dung QL hoạt động tự học đối với HS người DTTS tại các trường THCS trên địa bàn huyện Hướng Hóa còn chưa được triển khai đầy đủ, cụ thể: có 15/70 (chiếm 21,4%) phiếu hỏi xác nhận chưa thực hiện đầy đủ nội dung công việc kiểm tra tinh thần, thái độ, tình hình học tập của HS trong giờ tự học. Tính hiệu quả của nội dung công việc này cũng được ghi nhận ở mức độ tương tự, với hơn 20% ý kiến đánh giá là đạt ở mức “Trung bình” và “Chưa đạt”. Việc thực hiện nhiệm vụ Lập kế hoạch QL tự học của HS và Hướng dẫn phương pháp tự học cho HS cũng còn có ý kiến đánh giá chưa được như mong muốn, chưa sâu sát.

2.2.4. Thực trạng quản lý hoạt động học tập ngoại khóa của học sinh người dân tộc thiểu số

Kết quả khảo sát ý kiến của 40 CBQL, 30 GV về nội dung này được thể hiện ở *bảng 5*:

thức học tập này được các nhà trường chú trọng thông qua việc tổ chức tham quan các di tích lịch sử, địa danh văn hóa. Các chương trình ngoại khóa bộ môn, diễn đàn, hoạt động của Đoàn Thanh niên đã thu hút sự quan tâm của đông đảo HS tạo nên không khí sôi nổi, phấn khởi và hiệu quả cao trong học tập.

2.2.5. Quản lý sự phối hợp giữa nhà trường với các chủ thể khác trong việc quản lý hoạt động học tập của học sinh người dân tộc thiểu số

Kết quả khảo sát ý kiến của 40 CBQL, 30 GV về sự phối hợp giữa phó hiệu trưởng, GV chủ nhiệm, GV bộ môn, Ban QL HS, bảo vệ, Đoàn Thanh niên, gia đình, xã hội trong QL HĐHT của HS thể hiện ở *bảng 6* (trang bên).

Nhìn chung, các trường đã dành sự quan tâm thực hiện nhiều nội dung liên quan đến hoạt động QL sự phối hợp giữa phó hiệu trưởng, GV chủ nhiệm, GV bộ môn, QL HS, bảo vệ, Đoàn Thanh niên, gia đình, xã hội trong QL HĐHT của HS. Các nội dung này cũng được đánh giá ở mức độ “Khá” và “Tốt” chiếm ưu thế chủ yếu.

2.2.6. Quản lý việc kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của học sinh

Kết quả khảo sát ý kiến của 40 CBQL, 30 GV và 250 HS ở các trường THCS huyện Hướng Hóa về việc kiểm

Bảng 5. QL hoạt động ngoại khóa đối với HS người DTTS

QL hoạt động ngoại khóa	Thực hiện				Kết quả thực hiện							
	Có		Không		Tốt		Khá		Trung bình		Chưa đạt	
	SL	Tỉ lệ (%)	SL	Tỉ lệ (%)	SL	Tỉ lệ (%)	SL	Tỉ lệ (%)	SL	Tỉ lệ (%)	SL	Tỉ lệ (%)
Xây dựng kế hoạch QL hoạt động học nhóm, hoạt động ngoại khóa, tham quan và các hình thức học tập khác	55	78,6	15	21,4	37	52,9	22	31,4	3	4,3	8	11,4
Phân công QL hoạt động học nhóm, hoạt động ngoại khóa, tham quan và các hình thức học tập khác theo mục tiêu giáo dục nhà trường	54	77,1	16	22,9	42	60,0	15	21,4	8	11,4	5	7,1
Chỉ đạo QL hoạt động học nhóm, hoạt động ngoại khóa, tham quan và các hình thức học tập khác	52	74,3	18	25,7	44	62,9	15	21,4	6	8,6	5	7,1
Ý kiến khác...	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0

Bảng 5 cho thấy, về cơ bản, các ý kiến đánh giá hoạt động này đã được tổ chức và mang lại hiệu quả tốt với các mức độ đánh giá “Khá”, “Tốt” chiếm ưu thế hơn nhiều so với các mức đánh giá “Trung bình” và “Chưa đạt”; Nguyên nhân là do trong những năm gần đây, hình

tra, đánh giá kết quả học tập của HS thể hiện ở *bảng 7*, (trang bên).

Kết quả khảo sát ở *bảng 7* cho thấy, các nội dung kiểm tra, đánh giá HĐHT của HS người DTTS của các trường được đánh giá thực hiện ở mức độ Trung bình -

Bảng 6. QL sự phối hợp giữa nhà trường với các chủ thể khác trong QL HĐHT của HS người DTTS

Nội dung QL	Thực hiện						Kết quả thực hiện					
	Có		Không		Tốt		Khá		Trung bình		Chưa đạt	
	SL	Tỉ lệ (%)	SL	%	SL	Tỉ lệ (%)	SL	Tỉ lệ (%)	SL	Tỉ lệ (%)	SL	Tỉ lệ (%)
Lập và phổ biến kế hoạch QL	57	81,4	13	18,6	42	60,0	20	28,6	1	1,4	7	10,0
Quy định trách nhiệm và nhắc nhở thực hiện nhanh chóng, kịp thời	53	75,7	17	24,3	39	55,7	18	25,7	5	7,1	8	11,4
Yêu cầu phối hợp thực hiện QL hoạt động học tập theo nội dung từng tháng	49	70,0	21	30,0	28	40,0	24	34,3	11	15,7	7	10,0
Kiểm tra thực hiện quy chế phối hợp thực hiện các bộ phận	49	70,0	21	30,0	30	42,9	18	25,7	14	20,0	8	11,4
Thông qua hoạt động của hiệu phó chuyên môn, tổ trưởng, GV bộ môn kiểm tra việc học của HS ở các tiết ôn tập, kiểm tra, thực hành theo quy định	54	77,1	16	22,9	30	42,9	23	32,9	10	14,3	7	10,0
Cùng các lực lượng giáo dục trong nhà trường giáo dục ý thức, thái độ, động cơ học tập cho HS	59	84,3	11	15,7	34	48,6	24	34,3	6	8,6	6	8,6
Xây dựng mối quan hệ GV và HS, HS với HS theo tinh thần phong trào “Xây dựng trường học thân thiện, HS tích cực”	62	88,6	8	11,4	30	42,9	30	42,9	6	8,6	4	5,7

Bảng 7. QL việc kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của HS người DTTS

QL việc kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của HS	Thực hiện						Kết quả thực hiện					
	Có		Không		Tốt		Khá		Trung bình		Chưa đạt	
	SL	Tỉ lệ (%)	SL	Tỉ lệ (%)	SL	Tỉ lệ (%)	SL	Tỉ lệ (%)	SL	Tỉ lệ (%)	SL	Tỉ lệ (%)
Ban Giám hiệu có xây dựng kế hoạch kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của HS	197	61,6	123	38,4	157	49,1	99	30,9	54	16,9	10	3,1
Phân công các phó hiệu trưởng, tổ trưởng chuyên môn và GV chủ nhiệm triển khai kế hoạch kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của HS	214	66,9	106	33,1	167	52,2	98	30,6	42	13,1	13	4,1
Các phó hiệu trưởng, tổ trưởng chuyên môn và GV chủ nhiệm có thực hiện kế hoạch kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của HS	220	68,8	100	31,3	109	34,1	104	32,5	62	19,4	45	14,1
Ý kiến khác...	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0

Khá, cụ thể: Việc quan tâm thực hiện sát sao, nghiêm túc công tác QL việc kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của HS tại các trường hiện chưa được thực hiện đồng

đều. Các phó hiệu trưởng, tổ trưởng chuyên môn và GV chủ nhiệm chưa thực hiện nghiêm túc kế hoạch kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của HS. Theo khảo sát, có

62/320 phiếu đánh giá ở mức “Trung bình” (chiếm gần 20%) và 45/320 phiếu đánh giá ở mức “Chưa đạt”.

2.3. Một số biện pháp quản lý hoạt động học tập của học sinh người dân tộc thiểu số ở các trường trung học cơ sở huyện Hương Hóa, tỉnh Quảng Trị

2.3.1. Nâng cao nhận thức cho cán bộ quản lý, giáo viên và gia đình học sinh về tầm quan trọng của quản lý hoạt động học tập cho học sinh dân tộc thiểu số

Cần tăng cường, đẩy mạnh công tác tuyên truyền cho đội ngũ GV, HS và các lực lượng xã hội trong và ngoài nhà trường về ý nghĩa, tầm quan trọng của việc QL HĐHT của HS người DTTS đối với việc nâng cao chất lượng giáo dục của nhà trường, từ đó xác định rõ trách nhiệm, nhiệm vụ của mỗi người và của cộng đồng trong việc tham gia vào các hoạt động giáo dục, nâng cao chất lượng giáo dục HS.

Nhà trường cũng cần tổ chức cho HS toàn trường, trong đó có HS người DTTS học nội quy, truyền thống nhà trường, những nội dung liên quan tới HS trong Luật Giáo dục (mục đích, mục tiêu giáo dục, nhiệm vụ của người học...), quy tắc ứng xử có văn hóa trong nhà trường... nhằm giúp cho các em xác định rõ mục đích, thái độ, động cơ, phương pháp học tập đúng đắn. Phổ biến cho HS người DTTS nắm rõ nội quy khu bán trú HS, triển khai cụ thể các quy định khen thưởng, xử phạt tới từng HS, nhằm hình thành cho các em ý thức tổ chức kỉ luật, tự giác trong học tập.

2.3.2. Quản lý chặt chẽ việc thực hiện các yêu cầu về nội dung, kế hoạch của hoạt động học tập ở học sinh

Kế hoạch QL HĐHT của HS người DTTS bao gồm:
- QL HĐHT của HS người DTTS trong giờ chính khóa trên lớp; - QL HĐHT của HS người DTTS trong các giờ bồi dưỡng, phụ đạo nâng cao kiến thức trên lớp theo kế hoạch chung của nhà trường; - QL hoạt động hỗ trợ học tập ngoài giờ lên lớp của HS người DTTS; - QL hoạt động tự học tại khu bán trú, nơi ở trọ của HS người DTTS; - Tổ chức kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của HS người DTTS; - Phối hợp các lực lượng giáo dục tham gia QL HĐHT của HS người DTTS. Các kế hoạch này cần phải được bàn bạc trước tập thể nhà trường, có sự tham gia đóng góp ý kiến, sự thống nhất của Ban Giám hiệu, các tổ chức đoàn thể, tổ chuyên môn, Ban QL HS người DTTS cũng như các thành viên trong nhà trường thành nghị quyết thực hiện nhằm phát huy trí tuệ tập thể, gắn với trách nhiệm của từng bộ phận, từng cá nhân để việc triển khai đạt hiệu quả cao.

Các chỉ tiêu, biện pháp cần cụ thể, sát thực tế của trường, hướng vào đối tượng HS người DTTS để tổ chức các HĐHT nhằm nâng cao hiệu quả giáo dục HS.

Tất cả các loại hồ sơ, kế hoạch của nhà trường được chỉ đạo thống nhất, đảm bảo đồng bộ về hình thức, đầy đủ về nội dung.

2.3.3. Đổi mới nội dung, phương thức tổ chức hoạt động học tập phù hợp với học sinh dân tộc thiểu số

Tổ chức các HĐHT cho HS người DTTS phải phù hợp với đặc điểm, điều kiện của nhà trường, của địa phương và hoàn cảnh gia đình của từng HS, đáp ứng được những yêu cầu của thực tiễn đặt ra. Vì vậy, phương thức tổ chức các HĐHT phải hết sức linh hoạt, nội dung, hình thức hoạt động phải phù hợp với HS, GV và điều kiện thực tế, khai thác và phát huy được tiềm năng của mỗi HS, của gia đình, các lực lượng xã hội, các tổ chức đoàn thể tham gia vào việc tổ chức các HĐHT của HS. Đây là quan điểm có tính nguyên tắc, tạo tiền đề cho việc tìm tòi, xây dựng các biện pháp khai thác và phối hợp các lực lượng xã hội để tổ chức HĐHT cho HS người DTTS đạt hiệu quả.

2.3.4. Phối hợp chặt chẽ với gia đình trong việc tổ chức hoạt động học tập ở nhà của học sinh

Trong mỗi năm học, nhà trường cần duy trì tổ chức khoảng 3-4 buổi họp giữa GV chủ nhiệm lớp với phụ huynh HS để thông báo về tình hình chung của lớp, của trường và kết quả học tập, rèn luyện của HS với những nội dung như: kế hoạch chung của nhà trường, lớp chủ nhiệm; tình hình học tập, rèn luyện của HS trong lớp; đặc biệt, tập trung chủ yếu vào các đối tượng có thành tích hoặc chậm tiến bộ; một số nội dung xã hội hóa giáo dục phù hợp với từng địa bàn.

Phụ huynh cần bám sát hoạt động của nhà trường và của con em để có những ý kiến đóng góp kịp thời, hợp lí nhằm cải thiện chất lượng dạy học của GV cũng như kết quả học tập, rèn luyện học tập của con em mình. Bên cạnh đó, GV chủ nhiệm cũng cần chỉ ra những tồn tại trong công tác QL lớp, thống nhất trao đổi với phụ huynh trong việc tạo điều kiện về thời gian học tập cho HS khi ở nhà, đồng thời QL chặt chẽ hơn việc ôn tập, làm bài tập về nhà của HS.

2.3.5. Đổi mới kiểm tra, đánh giá hoạt động học tập của học sinh theo hướng tạo động lực học tập ở học sinh

Nhà trường cần đổi mới phương pháp, phương tiện, hình thức, cách thức kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của HS; đổi mới công tác QL kiểm tra, đánh giá, QL điểm, QL kết quả học tập, rèn luyện của HS. Đổi mới cách đánh giá kết quả học tập, rèn luyện của HS theo hướng kết hợp giữa đánh giá của GV, nhà trường với tự đánh giá của HS.

Nhà trường xây dựng kế hoạch kiểm tra, đánh giá HĐHT của HS người DTTS phải phù hợp với điều kiện

cho phép của trường và có tính khả thi. Ban Giám hiệu chỉ đạo GV bộ môn kiểm tra, đánh giá kết quả rèn luyện, học tập của HS theo đúng quy định của Bộ GD-ĐT. Đánh giá kết quả học tập của HS dựa trên kết quả các bài kiểm tra (kiểm tra miệng, kiểm tra viết, kiểm tra thực hành...). Cần đánh giá nghiêm túc, đúng thực chất, không hạ thấp yêu cầu kiểm tra, kiên quyết chống bệnh thành tích và tiêu cực trong kiểm tra, đánh giá HS [3].

- Lãnh đạo nhà trường chỉ đạo Ban QL HS người DTTS phối hợp với GV chủ nhiệm hướng dẫn HS người DTTS tự xây dựng kế hoạch kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của mình.

2.3.6. Phối hợp với các tổ chuyên môn, tổ chức đoàn thể trong việc hỗ trợ hoạt động tập của học sinh người dân tộc thiểu số

Để phát huy vai trò hỗ trợ hoạt động của HS người DTTS, tổ chuyên môn tại các trường cần làm tốt các công việc sau: - Tham mưu về các hoạt động giáo dục và dạy học: căn cứ vào kết quả hoạt động của năm trước, tình hình thực tế của trường, của tổ, đóng góp ý kiến xây dựng kế hoạch nhà trường; đồng thời, xây dựng các hoạt động của tổ chuyên môn phù hợp với kế hoạch và hoạt động chung của nhà trường; - Đổi mới công tác QL của tổ trường chuyên môn, trong đó chú trọng đổi mới QL hồ sơ. Trong sinh hoạt chuyên môn, cần thống kê, ghi chép nghiêm túc những con số, những nội dung thực sự có giá trị thúc đẩy chuyên môn của tổ, khuyến khích GV sáng tạo, hoàn thành nhiệm vụ; - Bồi dưỡng đội ngũ GV về lập trường tư tưởng và chuyên môn thông qua các hình thức tham quan, dự giờ, thăm lớp ở trong trường và các trường ngoài địa bàn để học tập rút kinh nghiệm; bồi dưỡng qua phong trào thi đua; qua việc tổ chức chuyên đề, tập huấn chuyên môn; khuyến khích tự học, tự bồi dưỡng, nghiên cứu khoa học, viết sáng kiến kinh nghiệm; - Xác định rõ trọng tâm kiến thức để thống nhất biên soạn chương trình, nội dung bồi dưỡng rõ ràng, cụ thể, chi tiết cho từng khối, lớp, về từng mảng kiến thức, kỹ năng. Thống nhất số tiết tối thiểu cho từng phần, từng chuyên đề. Bồi dưỡng theo quy trình từ thấp đến cao, từ dễ đến khó phù hợp với từng nhóm đối tượng HS.

Bên cạnh đó, trong quá trình QL HS người DTTS, hiệu trưởng cần tổ chức phối hợp tốt giữa các lực lượng giáo dục: GV chủ nhiệm, gia đình HS, Đoàn Thanh niên, Ban QL HS người DTTS, gia đình người dân nơi HS ở trọ, chính quyền, các đoàn thể địa phương (Ban Văn hóa, Ban Thương binh xã hội, Ban Y tế, Hội Khuyến học...) nhằm đưa HĐHT của HS người DTTS

vào nền nếp từ trong trường, lớp đến nơi ở trọ, khu bán trú và ở gia đình.

3. Kết luận

QL HĐHT của HS nói chung và của HS người DTTS cấp THCS nói riêng là một bộ phận quan trọng của quá trình QL giáo dục. Đây là hoạt động có ý nghĩa quan trọng đặc biệt trong quá trình hình thành và phát triển nhân cách HS, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện tại các địa phương, đặc biệt là tại các vùng sâu, vùng xa, miền núi, biên giới. Qua khảo sát, bài viết đã đánh giá thực trạng QL HĐHT của HS người DTTS ở các trường THCS trên địa bàn huyện Hướng Hóa, tỉnh Quảng Trị, là cơ sở để tiếp tục đề xuất những biện pháp nâng cao hiệu quả QL HĐHT của HS người DTTS trên địa bàn, góp phần nâng cao hiệu quả và chất lượng giáo dục đối với HS người DTTS nói riêng và chất lượng giáo dục phổ thông trên địa bàn huyện Hướng Hóa nói chung.

Tài liệu tham khảo

- [1] Chính phủ (2011). *Nghị định số 05/2011/NĐ-CP ngày 14/01/2011 về công tác dân tộc.*
- [2] Thủ tướng Chính phủ (2013). *Quyết định số 449/QĐ-TTg ngày 12/3/2013 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chiến lược công tác dân tộc đến năm 2020.*
- [3] Bộ GD-ĐT (2011). *Thông tư số 58/2011/TT-BGDĐT ngày 12/12/2011 của Bộ GD-ĐT về việc ban hành Quy chế đánh giá, xếp loại học sinh trung học cơ sở và học sinh trung học phổ thông.*
- [4] Thủ tướng Chính phủ (2013). *Quyết định số 12/2013/QĐ-TTg của Thủ tướng quy định chính sách hỗ trợ học sinh trung học phổ thông ở vùng có điều kiện kinh tế - xã hội đặc biệt khó khăn.*
- [5] Nguyễn Thị Mỹ Lộc - Nguyễn Quốc Chí (2010). *Đại cương về quản lý.* NXB Đại học Quốc gia Hà Nội.
- [6] Phạm Hồng Quang (2013). *Tổ chức dạy học cho học sinh dân tộc miền núi.* NXB Đại học Sư phạm.
- [7] Đặng Xuân Cảnh (2016). *Biện pháp quản lý hoạt động học tập của học sinh trường dự bị đại học dân tộc đáp ứng yêu cầu tạo nguồn đào tạo cán bộ cho miền núi.* Tạp chí Giáo dục, số đặc biệt tháng 3, tr 45-49.
- [8] Đoàn Út Bày - Phạm Thị Thanh Hải (2017). *Đánh giá thực trạng quản lý hoạt động học tập của học sinh bán trú ở các trường trung học phổ thông huyện Chiêm Hóa, tỉnh Tuyên Quang.* Tạp chí Giáo dục, số 399, tr 54-58.